

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД
за дейността на Народно читалище „Просвета-1895г.” с.Топчии
през 2022г.

I. Библиотечно – информационна дейност:

1. Увеличихме броят на читателите, чрез поддържане и обновяване на библиотечния фонд с нова художествена и научно-популярна литература;

2. Във връзка със 190 години от рождението на Луис Карол – организирахме четене с деца на откъси от творбите му „Алиса през огледалото“, „Алиса в страната на чудесата“, „История с възли: Математически пъзели и забавления“

3. По повод рождението на Джон Р.Р. Толкин/03.01.1892/ - гледахме филма „Властелинът на пръстените“, а с най – малките оцветяхме комикси.

4. Отбелязахме рождението на Блага Димитрова/българска поетеса, писателка и общественичка/ и 25 години от смъртта на Асен Босев с експозиция от техни произведения

5. Проведохме рецитал по стихове на Петя Дубарова

6. С ученици от начален курс на обучение направихме драматизация пред публика по разкази на Елин Пелин

7. Изложба от нови книги на Г. С. Раковски

8. Раздадени около 250 тома литература за четене в къщи, направени са около 2000 посещения на читалищната библиотека;

9. Годишен абонамент на читалищен вестник.

10. Продължаваме инициативата „Книга за всеки“ и обслужване на възрастни или с физически увреждания по домовете.

11. През месец август започнахме лятна кампания „Литературни пътешествия“ за групово четене с деца. На 2 август се разходихме из морета и океани, срещнахме се с чудни животни.

12. На 9 август, по случай Световния ден на любителите на книгата направихме разходка назад във времето, когато е създадена книгата.

II. Културно – просветна дейност: Традицията за отбелязване на обичаи и празници от народния календар на капанците се спазва и отбелязахме много празници:

- 21 януари, ден на родилната помощ – Бабинден. Събраните ритуални действия на жени от цяла България, както и местни провеждани в миналото ритуали представихме в табло;

- 28 януари - посрещнахме с хляб и сол участници в традиционния поход, посветен на Освобождението на гр. Разград;

- 31 януари – съвместно с кметство Топчии поднесохме цветя и отдадохме почит на героите пред паметната плоча пословично Освобождението на Топчии от Османско робство;

- Отбелязахме празника „Трифон Зарезан” с изпълнение на ритуала „Зарязване на лозите” в Етнографски капански комплекс. Представихме табло „Любов и вино” -
- „Нужен си и днес, апостоле” –149 години от гибелта на В. Левски. Отбелязахме го с презентация за живота и делото му.
- В дните 24 – 26 февруари „отвори врати” Творческа работилница „Да сте бели и червени, като слънцето засмени” за изработка на мартеници.
- На 1 март закичихме всички жители, излезли в този ден с мартенички, посетихме и детската градина, където Баба Марта разказа легендата за себе си и за българския обичай да се закичваме с мартенички от бели и червени конци и участва с децата в организираната програма. В салона на читалището представихме изложба на мартеници;
- 3 март – Национален празник на България – поднесохме цветя на паметната плоча;
- По случай 8 март – международния ден на жената в Капанската занаятчийска работилница бяха изработени сувенири и подарени на всички жени.
- По повод Деня на жената гост ни беше художникът Николай Добрев, който подари на читалището свои графики, посветени на жената и любовта. Подредихме ги в изложба.
- 25 март – Благовещение, ден на майката. Отбелязахме го с празнична закуска и четене на притчи.
- На Лазаров ден 12 деца изпълниха обичая „Лазаруване”, като посетиха повече от половината домове в селото
- Изпълниха и обичаят „Кумичене”;
- В ателието по приложни изкуства на капанската занаятчийска работилница се изработиха кошнички и поставки за великденски яйца. В четвъртък, преди Великден 11 деца боядисваха, рисуваха и изписваха яйца, като използваша различни техники за оцветяване. Заедно с кошничките ги подредиха в красива и пищна изложба;
- На 11 май отбелязахме Деня на библиотечния работник с кампанията „Бъди 1 ден библиотекар”. С осем деца направихме и забавни литературни игри и викторина.
- На 17.05. по повод Международния ден на музеите гости ни бяха ученици от ОУ „Хр. Ботев” – Разград. Посрещнахме ги в Етнографския капански комплекс с беседа за ролята и значението на музеите в съвременното ни и за в бъдеще, след което те разгледаха комплекса. Посещението завърши с кратка екскурзия на още няколко исторически обекта на селото.
- 18 май – международен ден на музеите. Стартирахме инициативата „Опознай своя род” с публично представяне на стари топчийски родове.
- 24 май – ден на българската просвета и култура и празник и на нашето читалище. В салона на читалището подредихме ретро изложба на стари

вещи, използвани в дейността на читалището в миналото, както и албуми със снимки, отразяващи живота в читалището от 50 години. На 25 май посрещнахме 40 деца от ОУ „И. С. Тургенев”

- Дейността на ателието за приложни дейности се разраства и тенденцията е да премине в капанска занаятчийска работилница.
- Први юни – Детско утро на открито” – спортни и забавни игри съвместно с детска градина „Гълъбче” с. Топчии, придружени с лакомства и награди.
- На първи юни посрещнахме походниците от Националния поход „По стъпките на Таньо войвода”.
- Еньовден – 24 юни – особено почитан и ценен празник, отбелязва се винаги в Етнографския капански комплекс. И тази година много жени от селото се включиха: Рано сутринта се набраха много билки от поляните над село, приготвиха билковия венец, под който за здраве преминаха всички, изпяха песни, свързани с празника, пиха билков чай и специално приготвени сокове;
- През юли проведохме редица занимания с децата от селото – „Творилничка за чудеса” – изработване на капански китки и други предмети, спорт на открито, походи до пещерите, но най – много радост им донесе Летния воден празник, проведен на 4 юли.
- Месец август беше посветен на книгите – проведохме акция за събиране на невърнати книги и подреждането им в библиотеката.
- 17 септември – Празник на капанските традиции и занаяти и 40 години от създаването на Етнографски капански комплекс – с. Топчии.
- В този ден съставите на читалището, заедно с гости от всички капански населени места изнесоха голям фолклорен концерт. Всички гости получиха подаръци.
- Представени бяха някои от легендите на селото чрез музикално – танцова импресия.
- Гости от ТГ „Темп” от Враца разказаха притчи за българите чрез огнено музикално шоу.
- В двора на музея местни занаятчии показаха своите произведения.
- Направихме и изложба на традиционни капански ястия.
- Самобитната приложничка Пенка Киранова подреди самостоятелна авторска изложба с капански накити.
- Заместник директорът на РИМ – Разград и етнограф в Етнографския музей в Разград Даниела Ганчева изнесе вълнуваща беседа за функциите на народните занаяти в съвремието ни.
- По време на празника бе заснет и монтиран филм за Читалището ни
- 1 октомври – Международен ден на възрастните хора – бяха отправени поздравления за здраве, щастие и дълголетие;
- На 21 октомври, Деня на готвача представихме няколко традиционни капански ястия с демонстрация на приготвянето и сервирането им.

- 1 ноември - Ден на народните будители – Проведохме празнично утро „Вам будители народни” с празнична музикално – литературна програма. Връчихме грамоти на изявени читалищни дейци и учители, показахме и сбирка от книги от и за будителите;
- Архангелова задушница – на този ден отдаваме почит и признателност на войниците и офицерите, загинали за България. Пред паметника на полковник Дяков, заедно с кметството и църквата проведохме традиционния ритуал;
- 21 ноември – ден на християнското семейство. Празничен обяд с беседа „Ценностите в моето семейство”. Бяха поканени семейства с дългогодишен семеен стаж, на които връчихме грамоти и подаръци. Изпяха се песни за селото и местни капански песни, разказаха се весели случки.
- Завършихме работата по проекта, финансиран от НФК – „Капанското наследство на село Топчии – живо и днес” и предадохме отчета в НФК.
- Започнахме работа по нов проект към НФК „Свят от тъкани и багри – възстановяване на капанската тъкаческа традиция” , който бе подкрепен с финансовата помощ от 10700лв. На 12 декември в ХГ „Проф. Илия Петров” – гр. Разград открихме изложба със събрани тъкани предмети от жителите на селото/възглавници, постелки, облекло, кърпи, месали и др./, както и вече изработени нови такива. Красив нюанс и допълнение на декора бяха изложените накити и предмети от ковачницата на майстора Красимир Колев.
- За Коледната украса отново се включиха деца от селото. На 10.12. украсихме и запалихме светлините на селската коледна елха; Изработиха се и сурвакници.
- На 16.12. читалището зарадва всички деца от селото с подаръци и програма, поднесена от аниматори и артисти от Разград.
- 22.12. – Игнажден и Бъдни вечер. Традициите не са забравени. Бъднівечерска трапеза с поднесени традиционни капански ястия, които се приготвят на Бъдни вечер. Всички бяха поканени;
- Коледуване. На Бъдни вечер – 24.12. коледарски групи обиколиха всички къщи на с. Топчии, изпяха се песни с благослов за здраве и берекет.

III. Художествено – творческа дейност

1. Участие на Група за автентичен капански фолклор:

- 25.06 - Фестивал „Читалищата – живото наследство на България” – грамота за отлично представяне
- Втори международен етно фестивал „Зазоряване” – гр. Исперих, 21.05.– поощрителна награда
- 2.07. - XI Капански събор – грамота за отлично представяне

- 25.07. Традиционен събор по повод честването на Илинден, също отлично представяне.
- Празник на хляба и плодородието в Каменово, 30 юли – грамота и плакет
- XII Национален събор на българското народно творчество – Копривщица – златен медал и запис на автентични песни в Българско национално радио
- 28.08. – „Събрало се е наше село” – Побит камък, грамота за отлично представяне
- 5.09. – 60 години село Просторно – участие в празничния концерт
- 25.09. -Български фестивал на сливата – гр. Троян
- 4.12. – Национален музикално – кулинарен фестивал „Никулденско веселие”с. Медовина – Първо място и златен медал

2. Танцова формация „Топчийски искри”

- Втори международен етно фестивал „Зазоряване” – гр. Исперих, 21.05.– второ място
- 25.06 - Фестивал „Читалищата – живото наследство на България” – грамота за отлично представяне
- 2.07. - XI Капански събор – грамота за отлично представяне
- 25.07. Традиционен събор по повод честването на Илинден – отлично представяне
- XII Национален събор на българското народно творчество – Копривщица – златен медал
- 5.09. – 60 години село Просторно – участие в празничния концерт
- 25.09. -Български фестивал на сливата – гр. Троян

2. Детска танцова формация „Искрици”

- 25.06 - Фестивал „Читалищата – живото наследство на България” – грамота за отлично представяне
- 27.06.2021г. – Национален фестивал на театъра в движение – грамота за отлично представяне
- – 2.07. - XI Капански събор – грамота за отлично представяне
- 25.07. Традиционен събор по повод честването на Илинден

3. Дейност на Ателие – Капанска занаятчийска работилница:

- Изработени картички, сувенири, украса и др. за различни празници, благотворителна дейност и др.
- 25.06.2022г. Арт-работилница на Фестивал „Читалищата-живото наследство на България“

- 28 – 30 юли. 2022г.- участие със щанд за продажба на капански китки, гривнички и герданчета в Панаир на киселото мляко
- Декември – участие в Коледен базар

IV. Стопанска дейност.

1. Подновено осветлението в помещенията на музея
2. Подновени витрини на музейната експозиция в Етнографски капански комплекс със средства от дарители.
3. Подновено дворното осветление в музея

V. Организационна дейност. Повишаване квалификацията на кадрите.

1. Февруари, 2022г. - Проведено отчетно общо събрание за отчитане дейността на читалищното настоятелство през 2021г.;
2. Октомври, 2022г. - Проведено общо събрание за приемане на насоките за дейността на читалището през 2023г.;
3. Редовно провеждане на заседания на Читалищно Настоятелство; -10 на брой за 2022г
4. 5 – 8 юни - участие в обучение на лятна академия за читалищни деятели на тема „Основни потребности и предизвикателства на читалищата” – лектори д-р Силва Налбантян от Министерството на културата и Даниела Димитрова – психолог
5. От 06 – 08. 07. 2022г в КК „Св. Константин и Елена” – обучение на тема „Лятна читалищна академия – надграждащо обучение, организатор РЕКИЦ „Читалища” – Разград
6. На 27.10. 2022г в Разград - обучение на тема Здравословни и безопасни условия на труд”, организатори РЕКИЦ „Читалища” – Разград и Съюз на народните читалища
7. От 15 – 16. 12. 2022г в с. Кошов, обл. Русе – обучение на тема „Читалищата в област Разград – анализ на ресурсите, възможности за институционално укрепване и развитие през 2023г. Мястото на фолклора в дейността на читалищата и ролята им за съхраняване на нематериалното културно наследство” Организатор РЕКИЦ „Читалища” – Разград.

П Л А Н

ЗА ДЕЙНОСТТА НА НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ ”ПРОСВЕТА-1895г”

с.ТОПЧИИ ПРЕЗ 2023 година

1. БИБЛИОТЕЧНА ДЕЙНОСТ:

1. Активна работа за увеличаване на читателите, поддържане и обновяване на библиотечния фонд с художествена, детска, учебно-помощна и научно-популярна литература.

2. Четения и разглеждане на тематични произведения във връзка с годишнини на техните автори, подготвяне на изложби и витрини:

3. Продължаване на инициативата „Книга за всеки” – въвеждане на обслужване на възрастни читатели и такива с физически увреждания по домовете.

4. Организиране на лятна читалня с деца и ученици

5. Организиране на драматизации и рецитали на любими произведения и автори

2. КУЛТУРНО-ПРОСВЕТНА ДЕЙНОСТ:

1.Организиране от читалището традиционни празници:

*21 януари – Бабинден - поздрав към майките с родени деца през 2022г., витрина в библиотеката;

*31 януари - 145 години от Освобождението на с.Топчии от османско робство съвместно с Кметството - цветя на паметната плоча;

*14 февруари - Трифон Зарезан - „Пълен кош с грозде – пълна бъчва с вино”- изложба и дегустация на домашно произведени ракия и вино;

*19 февруари – презентация за живота и делото на Васил Левски по повод 150 години от гибелта му;

* февруари – Творческа работилница за мартеници – традиции и обичаи, свързани с Баба Марта, изработване на мартеници;

*1 март - Ден на мартеницата - „Българската мартеница – символ на здраве и сила” – изложба на мартеници. Посещение на Баба Марта в детската градина;

*3 март – Национален празник съвместно с Кметството - тържество и цветя на паметната плоча, изготвяне на витрина в библиотеката по повод празника;

*8 март - Ден на жената - изработване на поздравителни сувенири;

*25 март – Благовещение - ден на майката;

*8 април – Лазаровден;

*10-13 април - Шарен Великден - Работилница за писани яйца ;

*11 май - Ден на библиотечния работник – „Искам да съм библиотекар” – организиране литературни четения и викторина

*24 май - Празник на НЧ ”Просвета-1895г.”с.Топчии;

*31 май - Посрещане участниците от похода ”По стъпките на Таньо войвода”;

*1 юни - Ден на детето – празник „Детство мое“ с детската градина и Кметството, забавни игри и спортни надпревари;

*24 юни - Еньовден – празник в музея „Седемдесет и седем билки и половина”;

*1-31 юли – Творилничка за чудеса – занимания с подрастващи;

*Септември – откриване на изложбена зала по проект;

*17 септември – „Вяра, Надежда и Любов” – празник;

*1 октомври – Международен ден на възрастните хора – беседа, Поздравителни адреси;

*18 октомври - „В кухнята на баба” – празник по повод професионалния празник на готвача;

*1 ноември - Ден на народните будители - празнично утро „Вам будители народни“;

*21 ноември - Ден на християнското семейство - „Ценностите в моето семейство”;

*10 декември - „Коледа - време за красота” – съвместна инициатива с Детската градина, Кметството и Читалището - изработка на сурвакници и коледна украса на коледното дърво;

*20 декември – Игнажден и Бъдни вечер – „Традициите не са забравени”;

*24 декември - коледари из село.

Паралелно с тези мероприятия ще продължат ремонтните дейности по освежаване на музейните помещения и двора на музея.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

за дейността на Народно Читалище "Просвета – 1895г." с.Топчии

през 2023 година съгласно чл.26а от ЗНЧ

ОСНОВНИ НАСОКИ

1.	Библиотечна и информационна дейност	
1.1.	Обогатяване и актуализиране на библиотечния фонд на читалищната библиотека чрез закупуване на нова литература.	
1.2.	Абонамент за периодични издания – Читалищен вестник.	84,00 лв.
1.3.	Провеждане на кампания „Библиотекар за един ден“ .	
2.	Любителско творчество	
2.1.	Участие на самодейни състави - Група за автентичен капански фолклор и Танцова формация „Топчийски искри“ в Национални фолклорни фестивали и събори на народното творчество 2023г.	2000,00 лв.
2.2.	Участие в Капански събор и Фестивал на читалищата 2023г.	200,00 лв.
2.3.	Продължаване на дейностите на Капанска занаятчийска работилница – изработване на капански китки и накити от мъниста, мартеници, сурвакници, боядисване на яйца, плетива, апликации и др. Осигуряване на средства за закупуване на необходимите за изработването им материали, търсене на спонсори и привличане на нови участници.	300,00 лв.
2.4.	Привличане на по-вече деца и младежи чрез участие в новосъздадена група за алтернативно съвременно изкуство.	
3.	Културно – просветна дейност Организиране на културни прояви	
3.1.	Продължаване на традицията да се отбелязват обичаи и празници от народния календар на капанците – Лазаруване, Еньовден, Коледуване.	
3.2.	Честване на селищни празници – Освобождението на с.Топчии, традиционен сбор на Гергьовден, Архангелова задушница.	
4.	Образователна дейност	
4.1.	Организиране на изложби, витрини и кътове, свързани с бележити личности, дати и събития от местен, регионален и	

	национален характер.	
4.2.	Организиране на срещи и презентации за деца и възрастни с цел опазване на околната среда.	
4.3.	Участие в организиране на образователни беседи – уроци по родолюбие, с цел възпитаване на българското национално самосъзнание у подрастващите	
5.	Спортни и младежки дейности	
5.1.	Организиране на спортен празник на 1 юни – Деня на детето.	
5.2.	Организиране на спортни събития и турнири за деца и възрастни, занимателни игри за деца , фитнес на открито, походи до исторически местности около селото.	
6.	Дейности в полза на туризма	
6.1.	Рекламирање на Етнографски капански комплекс с.Топчии чрез организиране на срещи и демонстрации на капанското материално и нематериално наследство.	
7.	Стопанска дейност	
7.1.	Ремонт на централно стълбище на сградата на Народно читалище „Просвета-1895г.“с.Топчии, каменни пътеки в Етнографски капански комплекс с.Топчии и покриви на Къщи в музея.	3000,00 лв
8.	Проектна дейност	
8.1.	Кандидатстване по проекти и програми на НФК с цел набавяне на финансов ресурс за дейността на читалището.	
8.2.	Ежегодно кандидатстване пред Община Разград за финансова подкрепа на читалищната дейност.	
9.	Организационна дейност.	
9.1.	Участие в курсове, семинари, дискусии, работни срещи и др. с цел повишаване квалификацията на кадрите.	
9.2.	Редовно провеждане на заседания на читалищното настоятелство	
9.3.	Провеждане на общи събрания и отчетно-изборно събрание, съобразно ЗНЧ.	